

4/2021 | Tiedote alkavasta tutkimuksesta

Lääkehaitat ja haitalliset lääkkeet iäkkään potilaan sairaalahoidon syynä ja niiden vaikutus hoitotuloksiin ja –kustannuksiin

N. Laine, E. Jämsen, E. Knuuttila

**Tampereen yliopisto, Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta*

Tutkimus lyhyesti

- Tutkimuksen päätavoite on kartoittaa lääkehaittojen esiintymistä iäkkäillä erikoissairaanhoidon potilailla, sekä miten iäkkäillä vältettävien lääkkeiden (PIM-lääkkeet) käyttö vaikuttaa hoitotuloksiin ja hoidon kokonaiskustannuksiin erikoissairaanhoidossa.
- Hankkeen toteuttajatahoihin kuuluvat Tampereen yliopisto ja TAYS, tutkimusryhmään kuuluu lääketieteen ja farmasia-alan ammattilaisia
- Tutkimuksen suunniteltu toteuttamisen aikaväli on 2020–2024

Tutkimuksen aineisto ja menetelmät

Tutkimuksen aineisto on TAYS:n erikoissairaanhoidon iäkkäät ≥ 65 -vuotiaat potilaat vuosilta 2018–2020. Tutkimus on retrospektiivinen rekisteritutkimus, jossa kerätään potilaiden tietoja esimerkiksi iäkkäillä vältettävien lääkkeiden (PIM-lääkkeet) käytöstä, sekä niiden vaikutuksista potilaiden hoitopolkuun ja kokonaihoitokustannuksiin. Verrokkiryhmänä toimii ≥ 65 -vuotiaat sairaalan potilaat, joilla ei ole PIM-lääkkeitä käytössä.

Potilaiden tiedot saadaan sairaalan potilastietojärjestelmästä (sairaudet, toimenpiteet, hoitajaksojen kestot), RAFAELA®- hoitoisuusluokitusmittarista ja lääketiedot ATC koodien mukaan. Terveystaloustieteellisessä analyysissä aineistona kustannusten määrittämisessä hyödynnetään TAYS:n DRG-pakettien kuluja (*Diagnosis related grouping*) ja THL:n kansallisia terveydenhuollon yksikkökustannuksia.

Tutkimuksen hyödynnettävyys ja merkitys terveydenhuollossa

Lääkehaitoista erikoissairaanhoidon koituvia kustannuksia ei juurikaan ole tutkittu Suomessa ja ulkomailla. Tutkimuksesta saatuja tuloksia hyödynnetään

erikoissairaanhoidon laatutyön ja lääkehoitoprosessin kehittämiseen sekä lääkehaitoista aiheutuvien kustannusten vähentämiseen.

Tutkimustulosten perusteella voidaan ohjata lääkkeiden käyttöä päivystystilanteessa ja akuutin sairaalahoidon aikana ja hyödyntää myöhemmin esim. kehitettäessä herätteitä sairauskertomuksen lääkesovellukseen. Esimerkiksi lääkehaittojen tunnistaminen akuutisti sairailta potilailla on tällä hetkellä puutteellista. Haitallisten lääkkeiden käyttöä voitaisiin käyttää myös hoidon laadun mittarina sekä apuna geriatriasta ja lääkehoidon osaamista kohdennettaessa. Lääkehaittojen ja haitallisten lääkkeiden käytön vähentämisellä voidaan parantaa potilasturvallisuutta (frail friendly hospital), sujuvoittaa hoidon kulkua, vähentää toistokäyntejä ja hoidon tarvetta. Tämä parantaa hoidon vaikuttavuutta ja vähentää resurssien tarvetta hoidon tarvetta ja lääkekuluja vähentämällä. Hanke tukee PSHP:n lääkehoidon ja iäkkäiden potilaiden hoidon kehittämishankkeita.

Tutkimustulokset hyödyntävät PSHP:n ja TAYS:n lisäksi kaikkia maamme yliopistosairaaloita sekä hoivayksiköitä ja kotihoitoa. Kun tunnetaan päivystyskäynteihin johtavat lääkehaitat, voidaan näitä pyrkiä vähentämään jo hoivayksiköissä ja kotihoidossa ja näin ennaltaehkäistä kalliit päivystyskäynnit.

Lisätietoja

Tenure track professori Esa Jämsen, esa.jamsen@tuni.fi

FaT Niina Laine, niina.p.laine@tuni.fi